

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Győri Ítéltábla a dr. Pozsgai István ügyvéd által képviselt **felperesnek** a dr. Kőhegyi György ügyvéd, mint ügygondnok által képviselt **I.r.** és a dr. Kormos István ügyvéd által képviselt **II.r. alperesek** ellen kártérítés megfizetése iránt indított perében a Vas Megyei Bíróság 2008. május 19. napján kelt 17.P.21.091/2005/76. számú ítélete ellen az I.r. alperes által 78., 79. és 90. sorszám alatt előterjesztett fellebbezése folytán a 2009. április 29. napján megtartott tárgyalás alapján meghozta az alábbi

í t é l e t e t :

Az ítéltábla az elsőfokú ítélet fellebbezett részét megváltoztatja és a keresetet teljes egészében - az I.r. alperessel szemben is - elutasítja.

Az I.r. alperesnek elsőfokú perköltségben és feljegyzett illetékben való marasztalását mellőzi.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen az államnak - az illetékügyben eljáró hatóság felhívására - 551.100 (Ötszázötvenegyezer - egyszáz) Ft le nem rótt kereseti és 483.400 (Négyszáznyolcvanháromezer - négyszáz) Ft fellebbezési illetéket.

Megállapítja, hogy a fellebbezési eljárásban kirendelt dr. Kőhegyi György pártfogó ügyvéd díjának viselésére a felperes köteles.

Ez ellen az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás:

Az irányadó tényállás szerint az "A" Kft-t az illetékes cégbíróság 1999. július 5. napján jegyezte be a cégjegyzékbe. A társaságban többször volt tulajdonosváltás; 1999. november 24-től a társaságnak "B" és "C" voltak a tagjai. "B" üzletrészét "D" 2000. októberében megvásárolta, és így a társaság tagjai 2000. október 24-től 2001. április 27. napjáig "C" és "D" voltak. A társaság ügyvezetője 2000. október 24-től 2001. április 28. napjáig "D" volt. A társaság ügyeinek intézésében tevékenyen részt vett "D" akkori élettársa II.r. alperes is, aki nemcsak a társaság gazdasági tevékenységét irányította, hanem "D" ügyvezető tudtával és beleegyezésével a társaságot az üzleti tárgyalások során képviselte, és a társaság nevében árukat rendelt meg.

Az "A" Kft-ben lévő üzletrészeit "C" és "D" 2001. április 27. napján I.r. alperesre és "E" ruházták át. A tagváltást az illetékes cégbíróság a cégjegyzékben átvezette. A társaság tagjai "D" helyett új ügyvezetőt nem választottak, így a társaság 2001. április 28-ától ügyvezető nélkül működött.

A felperes és az "A" Kft. között már 2001. április 27-i előtt is gazdasági kapcsolat állt fenn. A II.r. alperes a Kft. nevében többször rendelt meg a felperestől gumibroncsot, és az áru árát a Kft. utóbb mindig kifizette. A II.r. alperes 2001. tavaszán ugyancsak az "A" Kft. nevében nagyobb tételű gumibroncs megrendelést adott a felperesnek. A megrendelt árut vagy II.r. alperes szállította el, vagy a felperes alkalmazottja szállította le a megadott címre. A szállításokról a felperes 2001. április 20-án, május 4-én, 16-án, 19-én és 30-án összesen 7 db szállítólevelet állított ki. A szállítóleveleken átvevőként az "A" Kft. nevét tüntették fel, és valamennyi szállítólevelet az "A" Kft. 2. számú bélyegzőjével pecsételték le. A szállítóleveleket átvevőként aláíró személy kiléte az eljárás során ismeretlen maradt.

Az elszállított gumibroncsról a felperes kibocsátotta 462/01. sorszámú és 6.595.705 Ft összegű, továbbá a 463/01. sorszámú és 2.588.609 Ft összegű számláit. A számlákat az "A" Kft-nek megküldte, de azok kiegyenlítése nem történt meg.

A Somogy Megyei Bíróság a "F" Kft. hitelező kérelmére a 2001. november 28. napján kelt, és 2001. december 28-án jogerős 1.Fpk.14-01-000251/6. számú végzésében az "A" Kft. fizetéseképtelenségét megállapította, felszámolását elrendelte, és felszámolóul a "G" és Társai Gazdasági Tanácsadó Rt-t kijelölte. A felperes a fenti gumiszállításból származó vételár követelését a felszámolási eljárásban 2001. március 18-án 9.184.400 Ft összegben a felszámolónak bejelentette; felszámolási vagyon hiányában azonban követelése nem térült meg. A felszámolási eljárás befejezése után az illetékes cégbíróság az "A" Kft-t a cégnyilvántartásból 2003. február 14-i hatállyal törölte.

A felperes ügyvezetője az alperesekkel szemben a Kaposvári Rendőrkapitányságon büntető feljelentéssel élt. A jelentős értékre elkövetett sikkasztás büntette és más bűncselekmény miatt az alperesekkel szemben a Kaposvári Rendőrkapitányságon indított és 248/2002. ügyszám alatt folyamatban volt büntetőügyben a Kaposvári Városi Ügyészség a 2004. július 1. napján kelt B.1029/2002. számú jogerős határozatában nyomozást megszüntette. Határozatában kifejtette: a rendelkezésre álló adatok nem támasztják alá, és így bizonyossággal nem állapítható meg az, hogy a gumibroncs megrendelésében, és az áru végleges helyére történő elszállításában a gyanúsítottak (alperesek) részt vettek volna, továbbá az sem, hogy az áru hova került, és a bűncselekményből kinek származott előnye.

- o - o - o -

A felperes végleges keresetében a Ptk. 339. § /1/ bekezdése alapján kártérítés jogcímén 8.057.105 Ft összegű kárának egyetemleges megfizetésére kérte kötelezni az alpereseket. Azzal érvelt, hogy 2001. május hónapban az "A" Kft. tőle nagyobb mennyiségű gumibroncsot rendelt meg. A megrendelést II.r. alperes intézte, az áru elszállításában pedig mindkét alperes tevékenyen részt vett. Az "A" Kft. utólag az elszállított áru árát nem

fizette meg, az áru ellenértékét nem kapta meg, így az eladott gumik vételárával megegyező összegű kár érte. Véleménye szerint az I.r. alperes jogellenes magatartást tanúsított azzal, hogy a gumiabroncs elszállításában részt vett, a II.r. alperes pedig megtévesztette őt abban, hogy az "A" Kft. képviselője volt. Álláspontja szerint az I.r. alperes a "A" Kft.-ben üzletrészt kizárólag azért vásárolt, hogy utóbb a Kft. nevében jelentős összegű tartozást halmozzon fel, és amikor tőle az árut az alperesek megrendelték, és elszállították, már eleve az volt a szándékuk, hogy annak vételárát nem fizetik meg.

Az alperesek a kereset elutasítását kérték. Az I.r. alperes azzal védekezett, hogy az "A" Kft. működésében nem vett részt, a Kft.-nek ügyvezetője sem volt, a felperestől gumiabroncsot nem rendelt meg, és annak elszállításában sem vett részt. A szállítóleveleket nem írta alá, a "A" 2. számú bélyegzőjét pedig nem vette át, a bélyegző átvételét tanúsító okirat hamisítvány. A büntető eljárás során kihallgatott "H" és "I" II.r. alperes ismerősei voltak, akik valótlannal állították azt, hogy a gumik elszállításában közreműködött. A Kaposvári Városi Ügyészség B.1029/2002. számú határozatában a felperes ügyvezetőjének feljelentésére indult nyomozást vele szemben meg is szüntette, mert az ügyészség sem tudta megállapítani azt, hogy a gumiabroncsok elszállításában részt vett, továbbá azt sem, hogy a gumiabroncsok egyáltalán hova kerültek.

A II.r. alperes arra hivatkozott, hogy a felperes igénye vele szemben elévült. Érdemi védekezésében pedig azzal érvelt, hogy ő a "A" Kft.-nek tulajdonosa, ügyvezetője nem volt.

Az elsőfokú bíróság a 2008. május 19. napján kelt 17.P.21.091/2005/76. számú ítéletében kötelezte I.r. alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 napon belül 8.057.105 Ft-ot, ennek 2001. június 11. napjától a kifizetés napjáig járó késedelmi kamatai, valamint 600.000 Ft perköltséget, a II.r. alperessel szembeni keresetet elutasította. Kötelezte I.r. alperest, hogy fizessen meg az államnak külön felhívásra 479.476 Ft eljárási illetéket, míg a felperes 71.638 Ft eljárási illetéket. Határozata indoklásában az elsőfokú bíróság kifejtette, hogy a per tárgyát képező gumiabroncs ellenértékéről a felperes számláit 2001. június 11-én, illetőleg június 12-én állította ki. A számlák utóbb kiegyenlítésre nem kerültek, így a felperes kára „a számlák kiállításával egyidejűleg” bekövetkezett. A felperes a II.r alperessel szemben a keresetét a 2007. július 4. napján megtartott tárgyaláson terjesztette elő, eddig az időpontig a II.r. alperest teljesítésre nem hívta fel, és egyéb elévülést megszakító cselekmény sem történt. Így a felperes követelése már 2006. június 11-én, illetőleg június 12-én elévült, ezért a II.r. alperessel szemben előterjesztett kereseti kérelmet elutasította.

Az elsőfokú bíróság az I.r. alperessel szembeni kereset elbírálása során vizsgálta, hogy a Ptk. 339. § /1/ bekezdésében írt tényállási elemek fennállnak-e. Megállapította, hogy a ki nem fizetett számlák a felperesnél kárként jelentkeztek, és a számlákkal a felperes a kárösszepszerűségét is bizonyította. Az iratokhoz csatolt okirat pedig tanúsította azt, hogy az "A" Kft. 2. számú bélyegzőjét az I.r. alperes átvette. Bíró felhívás ellenére pedig az I.r. alperes nem igazolta azt, hogy a bélyegző átvételét tanúsító okirat hamisítvány lenne, ugyanakkor a gumiabroncs átvételéről kiállított valamennyi szállítólevelet az "A" Kft. 2. számú bélyegzőjével pecsételték le. A büntető eljárás során kihallgatott "H" és "I" tanúk pedig megerősítették, hogy az I.r. alperes a gumik elszállításában részt vett. Az I.r. alperes

jogellenes magatartást tanúsított azzal, hogy a gumibroncs átvételében, elszállításában és végső felhasználásában közreműködött, ugyanakkor a gumik ellenértékét nem fizette meg. E jogellenes magatartás és a felperesi kár közötti okozati összefüggés pedig nyilvánvalóan fennáll, ezért az I.r. alperest a Ptk. 339. § /1/ bekezdése alapján 8.057.105 Ft kártérítés és ezen összeg után járó késedelmi kamat megfizetésére kötelezte.

Ez ellen az ítélet ellen az I.r. alperes fellebbezett, amelyben az elsőfokú ítélet megváltoztatását és a kereset elutasítását kérte. Továbbra is állította, hogy a gumibroncsot nem ő szállította el. Az elsőfokú bíróság ezzel ellentétes megállapítását "H", "J" és "I" tanúk vallomására alapította. A bíróság azonban sem "H"-t, sem "I"-t a perben tanúként nem hallgatta ki, hanem a büntetőeljárás során tett tanúvallomásukat értékelte, ezzel pedig sérült a „közvetlenség” elve. A fenti tanúk vallomása egyébként is több pontban ellentmondó, ezért a tényállás megállapításának alapjául nem szolgálhat. A felperessel jogviszonyban nem állt, és mint a "A" Kft. volt tagjának kártérítési felelőssége, ezen belül a korlátozott tagi felelősség áttörése, jelen ügyben nem állapítható meg.

A felperes ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte. Fenntartotta, hogy perbeli esetben a gumiszállításra a szerződés közte és a "A" Kft. között jött létre, a teljesítés is e gazdasági társaság részére történt. A "A" Kft. ellen folyamatban volt felszámolási eljárásban ezért hitelezői igényét be is jelentette, de vagyoni hiányában követelése nem térült meg. Az I.r. alperes kártérítési felelősségét továbbra is a Ptk. 339. § /1/ bekezdésére és arra a tényre alapozza, hogy az I.r. alperes a perbeli gumik elszállításában közreműködött. A felelősség körében egyéb tényre, körülményre nem kívánt hivatkozni.

A fellebbezés az alábbiak szerint alapos.

Előrebocsátja az ítélőtábla, hogy az elsőfokú ítéletet a Pp. 253. § /3/ bekezdésének megfelelően a fellebbezési kérelem és ellenkérelem korlátai között bírálta felül. A felülbírálat nem érintette az elsőfokú ítélet fellebbezéssel nem támadott, és a II.r. alperessel szembeni keresetet elutasító rendelkezését.

Az elsőfokú bíróság a fellebbezéssel érintett körben a tényállást részben tévesen, illetve hiányosan állapította meg, az ebből levont jogi következtetése is helytelen, így megalapozatlanul állapította meg, hogy az I.r. alperes a felperessel szemben kártérítési felelősséggel tartozik.

A perben nem volt vitás, hogy a perbeli gumibroncsokat a felperestől a II.r. alperes rendelte meg, de az elsőfokú bíróság nem tulajdonított annak jelentőséget, és így nem is vizsgálta azt, hogy a gumibroncsok adásvételére irányuló jogügylet valójában kik között jött létre. Ezért az általa megállapított tényállás sem egyértelmű abból a szempontból, hogy a II.r. alperes a gumibroncs megrendelése során a "A" Kft. képviselőjében járt-e el, vagy pedig a gumibroncsokat a maga számára rendelte-e meg.

A II.r. alperes már korábban is eljárta a "A" Kft. nevében és a felperestől több esetben a Kft. javára árut rendelt meg, amely minden esetben jóváhagyta a II.r. alperes eljárását. A felperes

is tudott arról, hogy **"D"** ügyvezető felhatalmazása alapján a II.r. alperes jogosult volt a Kft. nevében árut megrendelni. A felperes előadása szerint a II.r. alperes a perbeli esetben is a Kft. nevében rendelte meg az árut. A felperes előadását támasztja alá az a tény, hogy valamennyi szállítólevélen átvevőként az **"A"** Kft. nevét tüntette fel. A felperes tehát a Kft. nevében leadott megrendelést elfogadta, így az adásvételi szerződés a felperes és a **"A"** Kft. között jött létre.

A **"A"** Kft. azonban a vételárat nem fizette meg, ezért a fenti szerződéses kapcsolat alapján a felperes a számla kifizetését tőle követelhetette. A felperes ennek megfelelően járt el, amikor a **"A"** Kft.-vel szembeni felszámolási eljárásban hitelezői igényét bejelentette. Felszámolói vagyoni hiányában követelése azonban nem térült meg. Ezért a felperes jelen perben kártérítés jogcímén valójában a gumiabroncs vételárának megfizetésére kérte kötelezni az I.r. alperest. A kereseti tényelőadása szerint pedig az I.r. alperes kártérítése azért áll fenn, mert jogellenes magatartást tanúsított azzal, hogy a gumik elszállításában részt vett. Nem jogellenes magatartás azonban az, ha a Kft. tagja - ha ez egyébként valóban így is történt - a Kft. javára megrendelt áru elszállításában közreműködik. Jogellenes magatartás hiányában pedig kártérítési felelőssége a Ptk. 339. § /1/ bekezdése alapján nem állapítható meg, így tévesen kötelezte az elsőfokú bíróság az I.r. alperest a felperes javára kártérítés megfizetésére.

Egységes az ítélkezési gyakorlat abban, hogy a kereseti kérelem jogcíméhez a bíróság nincs kötve. Ha a fél a kereseti kérelmének jogcímét tévesen, vagy hiányosan jelöli meg, azonban a helyes jogcím alapjául szolgáló tényeket maradéktalanul előadta, úgy a bíróság az általa helytállónak tartott jogcím alapján bírálja el a kereseti kérelmet (BH. 1997. évi 530. számú eseti döntés). Ennek szellemében az ítélőtábla vizsgálta, hogy az I.r. alperesnek, mint az **"A"** Kft. tagjának a felelőssége a felszámolási eljárás folytán már megszűnt **"A"** Kft. tartozásaiért más jogcímen megállapítható-e.

A jelen eljárásra irányadó 1997. évi CXIV. törvény (régi Gt.) 121. §-ának /1/ bekezdése értelmében a korlátozott felelősségű társaság tagja a társaság kötelezettségeiért - e törvényben meghatározott kivétellel - nem felel. A (régi Gt.) 56. §-a a társasági tagok felelősségének a kérdését rendezi a társaságok megszűnése után fennmaradt tartozásokra nézve. A /3/ és /4/ bekezdés áttöri azt az általános szabályt, amelynek értelmében a tagok felelőssége az adott társasági formához igazodóan vagy korlátozott, vagy pedig korlátlan.

A (régi Gt.) 56. § /3/ bekezdése kimondja, hogy nem hivatkozhat korlátozott felelősségére az a tag, aki ezzel visszaél. Így a korlátozott felelősségű társaság és a részvénytársaság azon tagjai, akik a társaság elkülönült jogi személyiségével és korlátlan felelősségével a hitelezők rovására visszaéltek, korlátlanul és egyetemlegesen felelnek a megszűnt társaság ki nem elégített kötelezettségeiért. A /4/ bekezdés az ebbe a körbe tartozó tipikus, de nem kizárólagos magatartást jelöli meg a felelősség alapjaként, amikor úgy rendelkezik, hogy különösen fennáll a tagok /3/ bekezdés szerinti felelőssége, ha a társaság vagyonával sajátjukként rendelkeztek, illetve, ha a társasági vagyont saját, vagy más személy javára úgy csökkentették, hogy tudták, vagy kellő gondosság tanúsítása esetén tudniuk kellett volna, hogy ezáltal a társaság kötelezettségeit harmadik személy részére nem lesz képes teljesíteni.

A /3/ és /4/ bekezdésében szabályozott felelősség áttörés azonban kivételes lehetőség a bíróság számára, ennek alkalmazásához mindig valamilyen többlet tényállási elem szükséges.

A felperes jelen perben a követelését a Ptk. 339. § /1/ bekezdése szerinti szerződésen kívüli károkozásra alapította, és ezt másodfokú eljárásban is megerősítette. A keresete jogcímét a fentiek szerint tehát tévesen jelölte meg, de ez a tény sem zárna ki a felelősség megállapítását más jogszabály - jelen esetben a régi Gt. 56. § /3/ bekezdése alapján -, de a felperes által előadott tények a tagi korlátozott felelősség áttörésére nem elegendők. A felperes ugyanis az I.r. alperes jogellenes magatartását kizárólag abban jelölte meg, hogy a gumiabroncs elszállításában közreműködött. A felperes az I.r. alperes (rég Gt. 56. § /3/ bekezdése szerinti) felelősségének megállapításához szükséges releváns tényeket a keresetlevelében elő sem adta, a korlátozott felelősséggel való tagi visszaélés megállapítására pedig kellő adat a rendelkezésre álló iratanyagban nem lelhető fel.

A szerződés kívüli kártérítés jogcímén a kereset a korábban kifejtettek szerint az I.r. alperessel szemben alaptalan, az egyéb jogcímen történő felelősség megállapításához pedig a felperes a releváns tényeket nem adta elő, ezért az ítéltábla az elsőfokú ítélet megfellebbezett részét a Pp. 253. § /2/ bekezdése alapján - a perköltségre is kiterjedően - megváltoztatta, és a felperes keresetét elutasította.

A felperes teljes egészében pervesztes lett, ezért az I.r. alperes elsőfokú perköltségben való marasztalását az ítéltábla mellőzte, és a Pp. 78. § /1/ bekezdése szerint kötelezte a felperest az illetékfeljegyzési joga folytán le nem rótt eljárási illeték, valamint az alperes költségmentessége folytán meg nem fizetett fellebbezési illeték állam javára történő megfizetésére; továbbá megállapította azt is, hogy az I.r. alperest a fellebbezési eljárásban képviselő pártfogó ügyvéd díját a felperes köteles viselni (Pp. 87. § /2/ bekezdés).

Győr, 2009. április 29.

Dr. Szalai György sk.
tanács elnöke

a **Dr. Hammer Sándor sk.**
előadó bíró

Dr. Farkas Attila sk.
bíró

A kiadmány hitelül
kiadó: